

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کیلان
مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی

Medical Education Research Center (MERC)

ایفای نقش

Role play

تعریف : در این روش موضوع مورد بحث با اجرای نقش توسط برخی فراگیرندگان (در حالی که سایرین آنها را مشاهده می کنند) مطرح می شود و آنگاه موضوع مورد بحث قرار می گیرد. به طور کلی روشی است که در آن افراد نقش دیگری را به خود میگیرند.

❖ در الگوی ایفای نقش ، دانشجویان با راهنمایی معلم ، موضوعی را به روش های مختلف ، با نمایشی کوتاه اجرا می کنند. بنابراین در این معنا ، ایفای نقش به مهارت های خاص هنری ، مانند هنر تئاتر و سینما نیازی ندارد بلکه معلم بنا به موقعیت ، هدف و موضوع مورد نظر ، به عنوان یک الگو یا روش آموزشی از آن استفاده می کند. به طور کلی برای ایفای نقش نیاز به آمادگی قبلی نیست.

❖ این روش می تواند برای تغییر در نگرش ها و دستیابی به ارتباطات بین فردی مورد استفاده قرار گیرد.

شرکت کنندگان در الگوی ایفای نقش :

۱. معلم یا مسئول اجرا
۲. ایفاگران نقش
۳. مشاهده کنندگان (سایر دانشجویان)

مراحل اجرای روش ایفای نقش :

۱. تعیین موضوع و نوشتن آن به صورت نمایش
۲. فراهم کردن شرایط و وسایل لازم
۳. تعیین نقش هایی که باید ایفا شوند.
۴. آماده کردن فراگیران برای ایفای نقش مانند گریم ، تمرین
۵. توضیح مختصر درباره موضوع و هدف نمایش به دانشجویان
۶. اجرای نمایش
۷. تکرار نمایش در صورت جالب بودن آن و بنا به تقاضای دانشجویان
۸. بحث درباره نمایش و در حقیقت ارزشیابی از نتایج آن
۹. نتیجه گیری و تعمیم نتایج در موقعیت های واقعی

نکات مهم :

۱. مدرس باید نقش مورد نظر را به خوبی بیوراند و برای پاداش و تعدیل عمل و عکس العمل دانشجویان در طی ایفای نقش برنامه ریزی داشته باشد.
۲. موقعیت هایی که تعارضات عاطفی ایجاد می کند ، سناریوهای خوبی برای ایفای نقش هستند.
۳. این روش در گروه های کوچک که دانشجویان بیننده فعال هستند بهتر جواب می دهد.
۴. صحنه اجرای نمایش باید طوری ترتیب داده شود که همه دانش آموزان بتوانند عملیات ایفاگران نقش را ببینند. هم چنین آنها باید بلند صحبت کنند تا همه دانشجویان گفتگوهای آنان را بشنوند.

محدودیت ها :

- مناسب نبودن برای هدف های پیچیده آموزشی
- ممکن است برای بعضی به دلیل اینکه در ظاهر جنبه نمایشی و هنری دارد ، یک نوع آموزشی جدی تلقی نشود.
- روش ایفای نقش به اجرای درست و تهیه تدارکات نیاز دارد و انجام آن وقت گیر است.
- برای مدرس نوشتن و آماده کردن سناریوها زمان بر است ، کنترل محیط یادگیری نیز خسته کننده است.

مزایا :

- ✓ افزایش مهارت مشاهده ای و تقویت مهارت تصمیم گیری
- ✓ مشاهده کنندگان در احساس ایفاکنندگان سهیم شده و خود را در صحنه نمایش احساس می کنند.
- ✓ فراهم شدن زمینه بحث گروهی
- ✓ امکان پذیری برقراری ارتباط و دریافت بازخورد
- ✓ ایجاد یک محیط امن برای تجربه ارتباط نا آشنا و تکنیک های تصمیم گیری
- ✓ مناسب برای فراگیران بزرگسال زیرا با زندگی واقعی ارتباط پیدا می کند.

منابع :

- ۱- پشدارش، حسین زاده ایشیوه های آموزش در علوم پزشکی. تهران : نشر تحفه. ۱۳۸۸.
- ۲- بریم نژاد ل، طالقانی ف، یارسا یکتا ز. رویکردهای نوین تدریس. تهران: نشر تحفه. ۱۳۸۸.
- ۳- صفوی ا. روش ها ، فنون و الگوهای تدریس. تهران: سمت. ۱۳۹۳